ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 18.12.1948 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

273

Zákon

zo dňa 1. decembra 1948

o úprave uspokojení a o určení splatnosti niektorých záväzkov, dotknutých znárodňovacími a inými predpismi.

Národné zhromaždenie republiky Československej uznieslo sa na tomto zákone:

§ 1
Príslušnosť.

Rozhodovať o návrhu na úpravu uspokojení záväzkov a na určenie ich splatnosti podľa ustanovení

§ 5a, ods. 1 dekrétu prezidenta republiky zo dňa 24. októbra 1945, č. 100 Sb., o znárodnení baní a niektorých priemyslových podnikov, v znení zákona zo dňa 28. apríla 1948, č. 114 Sb. (príloha vyhlášky ministra priemyslu č. 116/1948 Sb.),

§ 5a, ods. 1 dekrétu prezidenta republiky zo dňa 24. októbra 1945, č. 101 Sb., o znárodnení niektorých podnikov priemyslu potravinárskeho, v znení zákona zo dňa 28. apríla 1948, č. 115 Sb. (príloha vyhlášky ministerky výživy č. 117/1948 Sb.),

§ 11, ods. 1 zákona zo dňa 28. apríla 1948, č. 118 Sb., o organizácii veľkoobchodnej činnosti a o znárodnení veľkoobchodných podnikov,

§ 14, ods. 1 zákona zo dňa 28. apríla 1948, č. 119 S., o štátnej organizácii zahraničného obchodu a medzinárodnom zasielateľstve,

§ 6, ods. 1 zákona zo dňa 28. apríla 1948, č. 120 Sb., o znárodnení obchodných podnikov s 50 alebo viac činnými osobami,

§ 6, ods. 1 zákona zo dňa 28. apríla 1948, č. 121 Sb., o znárodnení v stavebníctve,

§ 7, ods. 1 zákona zo dňa 28. apríla 1948, č. 122 Sb., o organizácii a znárodnení cestovných kancelárií,

§ 7, ods. 1 zákona zo dňa 5. mája 1948, č. 123 Sb., o znárodnení polygrafických podnikov,

§ 9, ods. 1 zákona zo dňa 5. mája 1948, č. 124 Sb., o znárodnení niektorých hostinských a výčapových podnikov a ubytovacích zariadení,

§ 5, ods. 1 zákona zo dňa 6. mája 1948, č. 125 Sb., o znárodnení prírodných liečivých zdrojov a kúpeľov a o začlenení a správe konfiškovaného kúpeľného majetku,

§ 4, ods. 1 zákona zo dňa 19. júla 1948, č. 185 Sb., o poštátnení liečebných a ošetrovacích ústavov a o organizácii štátnej ústavnej liečebnej starostlivosti, a

§ 11, ods. 1 zákona zo dňa 21. júla 1948, č. 199 Sb., o komunálnych podnikoch,

náleží krajskému súdu, v ktorého obvode je predlžený majetok. Ak je príslušných súdov niekoľko, môže si z nich navrhovateľ vyvoliť.

§ 2
Návrh

(1) V návrhu podľa predpisov, spomenutých v § 1, treba opísať skutkové okolnosti a uviesť dôkazy, na ktoré sa chce navrhovateľ odvolávať; v návrhu treba ďalej uviesť, akú úpravu uspokojení záväzkov a akú splatnosť považuje navrhovateľ za primeranú.

(2) K návrhu treba pripojiť:

1. súpis majetku a kapitálu, v ktorom treba uviesť, v čom záležia aktíva predlženého majetku, aká je všeobecná cena týchto aktív a aké sú tu záväzky, a to podľa možnosti aj s oznámením právneho dôvodu ich vzniku a presných adries veriteľov, pôvodného dlžníka, spoludlžníkov a ručiteľov;
2. prehľad, udávajúci celkovú všeobecnú cenu aktív a úhrn záväzkov.

(3) Návrh a jeho prílohy treba predložiť v toľkých vyhotoveniach, aby sa mohlo po jednom vyhotovení doručiť každému veriteľovi, spoludlžníkovi a ručiteľovi a aby si po dvoch rovnopisoch mohol podržať súd.

(4) Ak nevyhovuje návrh ustanoveniam zákona, vráti ho súd na opravu v lehote, ktorú zároveň určí. Ak nezachová navrhovateľ túto lehotu, predpokladá sa, že od svojho návrhu upustil.

§ 3
Začiatok konania.

(1) Konanie sa začína podaním návrhu.

(2) Súd vybaví návrh vyhláškou v Úradnom liste; vo vyhláške treba uviesť pomenovanie súdu, firmu a sídlo navrhovateľa, presné označenie predlženého majetku a, pokiaľ sú známe, meno a priezvisko (firmu), stav a bydlisko (sídlo) pôvodného dlžníka. Súd vyzve vo vyhláške veriteľov, spoludlžníkov a ručiteľov, aby v lehote, súdom zároveň určenej, prihlásili svoje pohľadávky, a upozorní ich, že musia prihlásiť všetky pohľadávky, ktoré tu boli v deň, ktorým navrhovateľ vstúpil do záväzkov predlženého majetku, lebo ak tak neurobia, ich nároky proti navrhovateľovi zanikajú. Lehotu na prihlášky veriteľov určí súd spravidla na 60 dní odo dňa uverejnenia vyhlášky.

(3) Vyhotovenie vyhlášky sa doručí navrhovateľovi a zároveň s rovnopisom návrhu a jeho príloh všetkým veriteľom, spoludlžníkom a ručiteľom, pokiaľ sú ich adresy známe.

§ 4
Účinok začatia konania na spory a iné konania.

(1) Ak nejde o nárok na vylúčenie veci z predlženého majetku ani o nárok na oddelené uspokojenie z určitej veci, nemožno po začatí konania začať spory a obdobné iné konania proti navrhovateľovi pre záväzky, náležiace k predlženému majetku.

(2) Začatím konania sa prerušujú spory, v ktorých je navrhovateľ žalovaným, a iné obdobné konania proti navrhovateľovi, ak ide o záväzok, pre ktorý podľa odseku 1 nemožno proti navrhovateľovi začať nový spor alebo nové konanie.

§ 5
Účinok na konanie konkurzné a exekučné.

(1) Pre záväzky, do ktorých navrhovateľ vstúpil, nemôže sa za trvania konania na predlžený majetok vyhlásiť konkurz alebo začať vyrovnávacie konanie, ani nadobudnúť právo na oddelené uspokojenie.

(2) V konkurze, vyhlásenom na majetok, spomenutý v odseku 1, pred začatím konania nemožno do právoplatného ukončenia tohto konania pokračovať; to isté platí o konaní vyrovnávacom. Nedotknuté zostávajú skôr nadobudnuté nároky na vylúčenie veci alebo na oddelené uspokojenie z určitej veci. Začatím konania zanikajú však práva na oddelené uspokojenie, ktoré veritelia nadobudli po začiatku dňa, ktorého navrhovateľ vstúpil do záväzkov predlženého majetku. Takto zaniknuté právo oživne, ak sa konanie zastavilo alebo ak sa návrh odmietol alebo zamietol; v takom prípade sa lehota, určená pre zánik záložného práva, nadobudnutého exekúciou na hnuteľných veciach, zastavuje až do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo konanie takto ukončené. Ak nezanikol nárok na oddelené uspokojenie, môže súd na čas trvania tohto konania povoliť odklad exekučných úkonov, ak je také opatrenie nevyhnuteľné, aby bola odvrátená ujma, hroziaca navrhovateľovi alebo veriteľom.

§ 6
Prihlášky pohľadávok.

(1) Pohľadávky veriteľov musia byť prihlásené v lehote, určenej vo vyhláške, i keď ide o nárok na vylúčenie veci alebo na oddelené uspokojenie; lehota je zachovaná, ak bola prihláška podaná včas na poštu. Ako pohľadávku nemožno uplatňovať výdavky, ktoré vzniknú jednotlivým veriteľom z účasti na konaní podľa tohto zákona.

(2) Pohľadávky sa prihlasujú podľa stavu ku dňu navrhovateľovho vstupu do záväzkov; platy, konané na ťarchu predlženej podstaty po tomto dni, sú právne bezúčinné.

(3) V prihláške treba uviesť číselne výšku pohľadávky a jej príslušenstva, skutočnosti, na ktorých sa pohľadávka zakladá, akú triedu veriteľ pre svoju pohľadávku požaduje, a dôkazy, ktorými môže byť pohľadávka preukázaná. Ak je o pohľadávku začatý spor alebo iné konanie, treba uviesť i procesný súd alebo úrad a spisovú značku; pri vykonateľných pohľadávkach má sa presne označiť exekučný titul. Oddelený veriteľ, ktorý sa domáha zaplatenia hodnotou veci nekrytej časti pohľadávky, označí v prihláške vec, na ktorú mu prislúcha právo na oddelené uspokojenie, a uvedie, až do ktorej čiastky je jeho pohľadávka pravdepodobne uhradená týmto právom. Ak ide o nárok na vylúčenie veci, má sa v prihláške miesto číselnej výšky pohľadávky presne označiť vec, ktorej vylúčenie sa žiada.

(4) Prihlášku možno podať aj ústne do zápisnice. Písomnú prihlášku treba podať dvojmo. Ak má veriteľ v rukách listinu o pohľadávke, má sa k prihláške pripojiť dvojmo jej odpis a na vyzvanie súdu predložiť i pôvodina.

(5) Veritelia, ktorí majú bydlisko alebo sídlo v cudzine, sú povinní pomenovať v prihláške splnomocnenca pre doručovanie, bývajúceho v tuzemsku, inak im ho určí na ich trovy a nebezpečie súd.

(6) Ak nevyhovuje prihláška ustanoveniam zákona, platí obdobne § 2, ods. 4.

§ 7
Účinok prihlášky na premlčanie.

Prihlásením pohľadávky v tomto konaní sa pretrhuje jej premlčanie; ak sa návrhu nevyhovelo, začína sa premlčanie proti navrhovateľovi znovu dňom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo konanie ukončené. Ak sa však pravosť pohľadávky pri skúšobnom roku poprela, premlčanie sa odo dňa prihlášky až do konca lehoty, určenej na uplatnenie pohľadávky, iba zastavuje.

§ 8
Hodnota pohľadávok.

(1) Pohľadávka, ktorá nie je splatná v peniazoch alebo ktorej výška je neurčitá, sa uplatňuje podľa hodnoty ku dňu navrhovateľovho vstupu do záväzku. Pohľadávka, splatná v cudzej mene, sa uplatňuje podľa úradného kurzu k tomu istému dňu v mene československej.

(2) Nedospelé pohľadávky platia za splatné, ak sú však nezúročiteľné, možno ich uplatňovať iba sumou, ktorá sa s pripočítaním zákonných úrokov za čas odo dňa navrhovateľovho vstupu do záväzku do dňa splatnosti rovná celej pohľadávke.

(3) Nároky na opätujúce sa dávky za určitý čas sa spočítajú a zrazia sa zákonné úroky za medziobdobie podľa odseku 2.

§ 9
Pohľadávky spoludlžníkov a ručiteľov.

Spoludlžníci, zaviazaní rukou spoločnou a nerozdielnou, a ručitelia za záväzky, ktorých uspokojenie má byť upravené podľa tohto zákona, môžu, pokiaľ im podľa všeobecných predpisov prislúcha proti navrhovateľovi právo postihu, sumy, ktoré po dni navrhovateľovho vstupu do týchto záväzkov pre svoj spoločný záväzok zaplatili alebo snáď budú musieť zaplatiť v budúcnosti, prihlásiť ako pohľadávky podmienené pre prípad, že veriteľ pohľadávku celkom alebo z časti v tomto konaní neprihlási.

§ 10
Kompenzácia vzájomných pohľadávok.

Pohľadávky, ktoré v čase začatia konania mohli byť podľa všeobecných predpisov kompenzované, sa pokladajú za zaniknuté a neprihlasujú sa. Kompenzácia je však neprípustná, ak nadobudla niektorá strana vzájomné pohľadávky až po dni navrhovateľovho vstupu do záväzkov, náležiacich predlženému majetku.

§ 11
Triedy.

(1) Pohľadávky, ktorých uspokojenie má sa upraviť podľa tohto zákona, sa zaraďujú do štyroch tried.

(2) Do prvej triedy náležia trovy tohto konania, ako i trovy do dňa začatia konania neskončeného konkurzného alebo vyrovnávacieho konania o predlženom majetku v pomere, v ktorom je tento majetok k celkovému majetku, dotknutému konkurzom alebo vyrovnaním. Do druhej triedy náležia pohľadávky, spomenuté v § 54, č. 2 až 4 konk. por. , do tretej triedy pohľadávky, spomenuté v § 55 konk. por. , a do štvrtej triedy všetky ostatné pohľadávky; tam, kde tieto ustanovenia konkurzného poriadku hovoria o dni vyhlásenia konkurzu, treba tým pre účely tohto zákona rozumieť deň, ktorým navrhovateľ vstúpil do týchto záväzkov.

(3) Príslušenstvo pohľadávok, vzniknuté až do dňa navrhovateľovho vstupu do záväzkov, patrí do rovnakej triedy ako pohľadávka. Pohľadávka z titulu náhrady za zaplatenie cudzieho dlhu náleží do rovnakej triedy ako zaplatená pohľadávka.

§ 12
Zoznam pohľadávok.

(1) Súd zapíše prihlásené pohľadávky do zoznamu oddelene podľa tried, v jednotlivých triedach potom v poradí, v ktorom mu došli. Sumy, náležiace do prvej triedy, určí z úradnej moci súd a môže až do vydania rozhodnutia kedykoľvek doplniť nimi zoznam.

(2) Druhé vyhotovenie písomných prihlášok alebo úradný odpis prihlášok, spísaných do zápisnice, ako aj odpisy príloh spolu s odpisom zoznamu pohľadávok, doručí súd navrhovateľovi.

(3) Účastníci môžu na súde nazerať do prihlášok, ich príloh a do zoznamu pohľadávok.

§ 13
Skúšobný termín.

(1) Po uplynutí lehoty na prihlásenie pohľadávok určí súd skúšobný termín a upovedomí o ňom navrhovateľa a veriteľa.

(2) Navrhovateľ je povinný prísť na skúšobný termín, a ak je to možné, zadovážiť na termín obchodné knihy a iné zápisníky, ktoré sa týkajú prihlásených pohľadávok.

(3) Na skúšobnom termíne prihlásené pohľadávky sa preskúmavajú v poradí, v ktorom sú zapísané do zoznamu pohľadávok. Navrhovateľ je povinný sa vyjadriť určite o pravosti a o požadovanej triede každej prihlásenej pohľadávky.

(4) Veritelia môžu na skúšobnom termíne popierať pravosť a požadovanú triedu prihlásených pohľadávok a robiť aj iné prednesy.

§ 14
Odhad.

(1) Ak bola popretá na skúšobnom termíne navrhovateľom udaná všeobecná cena aktív alebo ak sa to javí inak nutným, môže súd nariadiť odhad súdnym znalcom. O odhade platia primerane ustanovenia o odhade v exekučnom konaní.

(2) Preddavok na trovy odhadu je povinný zložiť navrhovateľ; výšku preddavku určí súd.

§ 15
Sporné pohľadávky.

(1) Ak bola na skúšobnom termíne popretá pravosť pohľadávky, určí súd lehotu najmenej jeden mesiac, v ktorej musí veriteľ žiadať o určenie spornej pohľadávky, a to proti všetkým popierajúcim, ktorí tvoria potom jednotnú stranu v konaní; ak však bola popretá vykonateľná pohľadávka, musí v určenej lehote odpor uplatniť ten, kto ju poprel.

(2) Nárok na určenie spornej pohľadávky alebo odpor možno oprieť iba o právny dôvod, oznámený na skúšobnom termíne a nemožno požadovať určenie vyššej sumy, než aká bola tam uvedená.

(3) Ak nebol nárok na určenie spornej pohľadávky uplatnený v určenej lehote, považuje sa pohľadávka v konaní za neprihlásenú; ak sa zmeškala lehota na odpor, platí pohľadávka za nepopretú. Na tieto následky treba účastníkov pri určení lehoty upozorniť.

(4) Ak sú účastníci na skúšobnom termíne prítomní, netreba rozhodnutie podľa odseku 1 osobitne vyhotoviť; ak nie sú, počíta sa určená lehota až odo dňa doručenia písomného rozhodnutia.

§ 16
Určenie sporných nárokov.

(1) Ak náleží o veci rozhodovať súdom, je na prejednanie nárokov na určenie pravosti prihlásenej pohľadávky a odporu výlučne príslušný súd, ktorý vedie konanie podľa tohto zákona. Inak rozhoduje príslušný úrad (orgán). Ak sa o spornej pohľadávke už predtým zaviedlo konanie, ktoré sa prerušilo, treba pokračovať v prerušenom konaní; rozhoduje sa však v ňom len o nároku na určenie spornej pohľadávky.

(2) O nároku na určenie triedy rozhoduje vždy súd, ktorý vedie konanie, v konečnom rozhodnutí.

(3) Právoplatné rozhodnutia o popretých pohľadávkach sú účinné proti navrhovateľovi a všetkým veriteľom.

§ 17
Zistenie pohľadávok.

Výsledok skúšobného termínu a konania o určení popretého nároku vyznačí súd v zozname pohľadávok.

§ 18
Rozhodnutie.

(1) Ak sú podľa výsledku skúšobného termínu všetky prihlásené pohľadávky nesporné alebo ak uplynula lehota na uplatnenie popretej pohľadávky alebo odporu, rozhodne súd o návrhu. Súd návrh zamietne, ak nie sú tu zákonné podmienky, aby sa mu vyhovelo. Ak vyhovie návrhu, upraví vo svojom rozhodnutí, nie súc viazaný obsahom návrhu, uspokojenia prihlásených pohľadávok a určí ich splatnosť podľa týchto zásad:

1. nedotknuté zostávajú záväzky, vyplývajúce z nároku veriteľov na vylúčenie veci z podstaty predlženého majetku, pokiaľ takéto nároky nezanikli neprihlásením, znárodnením alebo poštátnením;
2. nedotknuté zostávajú tiež záväzky, vyplývajúce z nárokov veriteľov na oddelené uspokojenie z určitej veci, pokiaľ sú kryté hodnotou tejto veci a pokiaľ nezanikli neprihlásením alebo podľa § 5, ods. 2;
3. úprava uspokojení ostatných pohľadávok sa vykoná tak, aby sa ich úhrnná suma rovnala rozdielu medzi všeobecnou cenou všetkých aktív predĺženého majetku a hodnotou záväzkov, ktoré zostávajú podľa ustanovení č. 1 a 2 nedotknuté. Najprv sa upravia uspokojenia záväzkov, náležiacich do prvej triedy; súd o nich rozhodne z úradnej moci. Ak nie je tým suma rozdielu vyčerpaná, upraví sa uspokojenie pohľadávok, náležiacich do druhej triedy, a za tej istej podmienky v ďalších triedach. Pohľadávky, náležiace do tej istej triedy, majú medzi sebou rovnaké poradie, a ak nie sú plne kryté, znižujú sa pomerne;
4. úprava uspokojení záväzkov, náležiacich do druhej až štvrtej triedy, sa vykoná podľa stavu ku dňu navrhovateľovho vstupu do týchto záväzkov;

5. splatnosť upravených pohľadávok určí súd, majúc na zreteli navrhovateľove hospodárske možnosti. Sumy, pripadajúce na pohľadávky sporné a podmienené, sa zložia v deň splatnosti na súde. Zloženie na súde nemá miesta, ak ide o podmienku rozväzovaciu a veriteľ dá záruku, ktorú určí súd, pre prípad, že sa podmienka splní.

(2) Rozhodnutie podľa odseku 1 je exekučným titulom.

(3) Pokiaľ prihlásené pohľadávky nebudú uspokojené úpravou podľa odseku 1, nepôsobia proti navrhovateľovi; úprava podľa odseku 1 pôsobí iba proti navrhovateľovi.

§ 19
Sumy uvoľnené alebo novoobjavené.

Ak sa uvoľnia sumy, ktoré boli zložené na súde, alebo ak sa objavia nové aktíva, doplní súd konanie a pôvodne vydané rozhodnutie, postupujúc podľa zásad, určených v § 18, ods. 1.

§ 20
Vplyv právoplatného rozhodnutia.

Ak sa rozhodnutie, ktorým sa návrhu vyhovelo, stalo právoplatným, zastavujú sa konania, prerušené podľa § 4; konkurz, v ktorom sa zatiaľ nepokračovalo podľa § 5, ods. 2, sa zruší, vyrovnávacie konanie sa zastaví.

§ 21
Všeobecné ustanovenia.

(1) O úpravu uspokojení záväzkov a určení ich splatnosti podľa tohto zákona, možno požiadať, i keď došlo k prevodu navrhovateľovho záväzku na Fond znárodneného hospodárstva podľa § 3 zákona zo dňa 11. marca 1948, č. 51 Sb., o úprave niektorých finančných pomerov národných podnikov priemyslových a potravinárskych; rozhodnutie je potom účinné i proti Fondu znárodneného hospodárstva.

(2) Pokiaľ tento zákon neurčí inak, platia pre konanie podľa neho predpisy o súdnom konaní nespornom.

§ 22
Poplatkové ustanovenia.

O súdnych poplatkoch v konaní podľa tohto zákona platia primerane predpisy o súdnych poplatkoch vo vyrovnávacom konaní.

§ 23
Účinnosť a vykonanie.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister spravodlivosti.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Čepička v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.